

FIȘA DISCIPLINEI

Limba și literatura română

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale educației
1.3. Departamentul	Didactica Științelor Socio-Umane
1.4. Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Pedagogia învățământului primar / Profesor învățământ primar
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Limba și literatura română			Codul disciplinei	PLR1247
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Dorina Chiș-Toia				
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Dorina Chiș-Toia				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					44 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					6
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				44	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Comunică eficient în contexte educaționale diverse
CT2	Reflectează sistematic asupra propriei activități și se implică în dezvoltarea profesională continuă
CT4	Integrează tehnologia în mod responsabil și eficient

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1.1. Elaborează planuri de lecție conforme cu programa școlară 1.2. Selectează conținuturi relevante, raportate la particularitățile de vârstă 1.3. Formulează obiective de învățare clare și măsurabile	1.4. Propune activități adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor 1.5. Utilizează exemple și materiale actualizate 1.6. Planifică sarcini diferențiate în funcție de nevoile elevilor 1.7. Integrează resurse digitale și materiale didactice variate 1.8. Estimează corect timpul și resursele necesare pentru desfășurarea activităților
CP2	1.3. Stimulează învățarea prin descoperire și învățarea cooperativă 1.4. Promovează autonomia și responsabilitatea în învățare	1.1. Alege și adaptează strategiile de predare în funcție de nivelul elevilor 1.2. Utilizează metode activ-participative în funcție de obiectivele lecției
CP4	4.1. Încurajează implicarea elevilor în sarcini variate	1.4. Propune activități care favorizează colaborarea între elevi
CT1	1.1 Utilizează un limbaj clar, precis și adecvat vârstei elevilor	1.2 Ascultă activ și răspunde empatic

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Definește și explică conceptele de bază ale comunicării în limba română, utilizând un limbaj de specialitate adecvat contextului educațional.
Identifică și analizează elemente de fonetică, lexic, morfologie și sintaxă.
Aplică modele de redactare a diferitelor tipuri de texte.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Argumentează deciziile de analiză fonetică, morfologică sau sintactică.
Aplică principii motivaționale și de management emoțional pentru reglarea dificultății, progresiei și feedbackului în activități educaționale.
Reflectează asupra potențialului comunicării autentice și al climatului emoțional pozitiv de a susține învățarea semnificativă.

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
Comunicare — abordare teoretică și aplicativă: comunicarea (definire, tipologie, coordonate ale comunicării ca proces); contextualizări socioculturale actuale (inclusiv pentru locuitori/interlocutori aflați în dificultate sau în situații de risc social).	prelegerea interactivă, expunerea, conversația euristică, explicația, exemplul demonstrativ, problematizarea, reflecția individuală dezbateră	2 ore
Repere în teoria limbii și a limbajului; limba ca sistem de semne; raportul limbă-vorbire: delimitări conceptuale și terminologice		2 ore
Fonetica limbii române; ortografie și ortoepie		4 ore
Vocabular		2 ore
Elemente de morfologie și sintaxă a limbii române		6 ore
Variație stilistică		2 ore
Genuri, specii și opere literare		6 ore
Redactare		2 ore
Lectură		2 ore
Bibliografie *** <i>Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic</i> (DOOM). 2023. *** <i>Dicționarul explicativ al limbii române</i>, București: Editura Univers Enciclopedic (orice ediție după 1998). *** <i>Îndreptar ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație</i>, Univers Enciclopedic, 2024. Bidu-Vrânceanu, Angela, Narcisa Forăscu (2005). <i>Limba română contemporană. Lexicul</i>, București, Humanitas Educațional. Bucă, M., Vințeler, O. (1990). <i>Dicționar de antonime al limbii române</i>, București: Editura Enciclopedică. Chiș-Toia, Dorina (2012), <i>Limba română contemporană</i>, Timișoara, Editura Mirton, 2012, ISBN : 978-973-52-1301-5. Colecția Paideia Chiș-Toia, Dorina (2014), <i>Limba română. Caiet de seminar</i>, Reșița, Editura Eftimie Murgu, 2014. ISBN: 978-606-631-048-2. Colecția Orizonturi socio-umane Chiș-Toia, Dorina, Dan-Mihai Rohozneanu (2020). <i>Cele douăsprezece primăveri ale Sofiei</i>. Florilegiu dedicat copilăriei, Timișoara, Editura Mirton, 2020. Chiș-Toia, Dorina (2014). <i>Conectarea bănățenilor la cultura europeană prin neologisme (în „Foaia diecesană” 1886-1918)</i>, la Conferința internațională Lexic comun / lexic specializat: Interculturalitate și plurilingvism în context european, Ediția a VIII-a Galați, 11-12 iunie 2015, publicat în <i>Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați</i>, Fascicula XXIV Nr. 1-2 (13-14) 2014, ISSN: 1844-9476. Coteanu, Ion (coord.) (1985). <i>Limba română contemporană</i>, vol. I (Fonetica. Fonologia. Morfologia), vol. II (Vocabularul), București: Editura Didactică și Pedagogică. Croitor, Blanca, Andreea Dinică et al. (2010). <i>Ești cool și dacă vorbești corect</i>, București: Univers Enciclopedic. Gruică, G. (2006). <i>Moda lingvistică 2007. Norma uzul și abuzul</i>, Pitești: Editura Paralela 45. Gruică, G. (2008). <i>Gramatica normativă</i>. Cluj-Napoca: Editura Dacia (sau orice altă ediție ulterioară). Mancaș, M. (2001). <i>Dicționar de științe ale limbii</i>, București: Editura Nemira. Neamțu, G. G. (1999). <i>Teoria și practica analizei gramaticale. Distincții și ...distincții</i>, Cluj-Napoca: Editura Excelsior. Neamțu, G. G. (coord.) (2019). <i>Limba română contemporană. Caiete de seminar. Teoria și practica analizei fonetico-fonologice</i>, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință. Pană - Dindelegan, Gabriela (coord.) (2010). <i>Gramatica de bază a limbii române</i>, Univers Enciclopedic (și caietul de exerciții). Pană - Dindelegan, Gabriela et al. (2023), <i>Dicționar de termeni gramaticali</i>, Univers enciclopedic. Sala, M. (coord.) (2001). <i>Enciclopedia limbii române</i>, București: Academia Română & Editura Univers Enciclopedic.		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Comunicare — abordare teoretică și aplicativă: comunicarea (definire, tipologie, coordonate ale comunicării ca proces); contextualizări socioculturale actuale (inclusiv pentru locuitori/interlocutori aflați în dificultate sau în situații de risc social).	prelegerea interactivă, expunerea, conversația euristică, explicația, exemplul demonstrativ, problematizarea, reflecția individuală dezbateră	2 ore
Repere în teoria limbii și a limbajului; limba ca sistem de semne; raportul limbă-vorbire: delimitări conceptuale și terminologice		2 ore
Fonetica limbii române: vocale, consoane, diftong, triftong, hiat. Despărțirea în silabe, accentul. Ortografie și ortoepie: semne de punctuație, scrierea corectă în limba română. Normele actuale de exprimare corectă orală și scrisă; abateri de la normă.		4 ore
Vocabular: sensul cuvintelor (sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte polisemantice). Mijloace de îmbogățire a vocabularului		2 ore
Elemente de morfologie și sintaxă a limbii române		6 ore
Variație stilistică: figuri de stil: epitetul, comparația, metafora, personificarea, hiperbola etc.		2 ore
Genuri, specii și opere literare. Genul epic, liric și dramatic. Specii literare aparținând fiecărui gen.		6 ore
Redactare. Întocmirea diferitelor tipuri de texte		2 ore
Lectură: noțiuni de abordare/analiză a textului literar		2 ore
Bibliografie *** <i>Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic</i> (DOOM). 2023. *** <i>Dicționarul explicativ al limbii române</i>, București: Editura Univers Enciclopedic (orice ediție după 1998). *** <i>Îndreptar ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație</i>, Univers Enciclopedic, 2024. Bidu-Vrânceanu, Angela, Narcisa Forăscu (2005). <i>Limba română contemporană. Lexicul</i>, București, Humanitas Educațional. Bucă, M., Vințeler, O. (1990). <i>Dicționar de antonime al limbii române</i>, București: Editura Enciclopedică. Chiș-Toia, Dorina (2012), <i>Limba română contemporană</i>, Timișoara, Editura Mirton, 2012, ISBN : 978-973-52-1301-5. Colecția Paideia Chiș-Toia, Dorina (2014), <i>Limba română. Caiet de seminar</i>, Reșița, Editura Eftimie Murgu, 2014. ISBN: 978-606-631-048-2. Colecția Orizonturi socio-umane Chiș-Toia, Dorina, Dan-Mihai Rohozneanu (2020). <i>Cele douăsprezece primăveri ale Sofiei</i>. Florilegiu dedicat copilăriei, Timișoara, Editura Mirton, 2020. Chiș-Toia, Dorina (2014). <i>Conectarea bănățenilor la cultura europeană prin neologisme (în „Foaia diecesană” 1886-1918)</i>, la Conferința internațională Lexic comun / lexic specializat: Interculturalitate și plurilingvism în context european, Ediția a VIII-a Galați, 11-12 iunie 2015, publicat în <i>Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați</i>, Fascicula XXIV Nr. 1-2 (13-14) 2014, ISSN: 1844-9476. Coteanu, Ion (coord.) (1985). <i>Limba română contemporană</i>, vol. I (Fonetica. Fonologia. Morfologia), vol. II (Vocabularul), București: Editura Didactică și Pedagogică. Croitor, Blanca, Andreea Dinică et al. (2010). <i>Ești cool și dacă vorbești corect</i>, București: Univers Enciclopedic. Fodor, Axente (2023). <i>Noțiuni și concepte de teorie a literaturii, stilistică și estetică literară pentru elevii din învățământul liceal</i>. București, EDP. Gruiță, G. (2006). <i>Moda lingvistică 2007. Norma uzul și abuzul</i>, Pitești: Editura Paralela 45. Gruiță, G. (2008). <i>Gramatica normativă</i>. Cluj-Napoca: Editura Dacia (sau orice altă ediție ulterioară). Mancaș, M. (2001). <i>Dicționar de științe ale limbii</i>, București: Editura Nemira. Neamțu, G. G. (1999). <i>Teoria și practica analizei gramaticale. Distincții și ...distincții</i>, Cluj-Napoca: Editura Excelsior. Neamțu, G. G. (coord.) (2019). <i>Limba română contemporană. Caiete de seminar. Teoria și practica analizei fonetico-fonologice</i>, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință.		

Pană - Dindelegan, Gabriela (coord.) (2010). *Gramatica de bază a limbii române*, Univers Enciclopedic (și caietul de exerciții).

Pană - Dindelegan, Gabriela et al. (2023), *Dicționar de termeni gramaticali*, Univers enciclopedic.

Pânișoară, Ovidiu, (2006) *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iași.

Sala, M. (coord.) (2001). *Enciclopedia limbii române*, București: Academia Română & Editura Univers Enciclopedic.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Noțiuni teoretice acumulate de-a lungul semestrului	Examen scris	70 %
9.5 Seminar	Aplicarea în practică a noțiunilor teoretice asimilate	Teste pe parcurs	30%
9.6 Standard minim de promovare			
Obținerea notei 5 (cinci) la examenul scris.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă					

Data completării:

...

Semnătura titularului de curs

Conf. univ. dr. Dorina Chiș-Toia

Semnătura titularului de seminar

Conf. univ. dr. Dorina Chiș-Toia

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.